

Ellex®
Valiunas

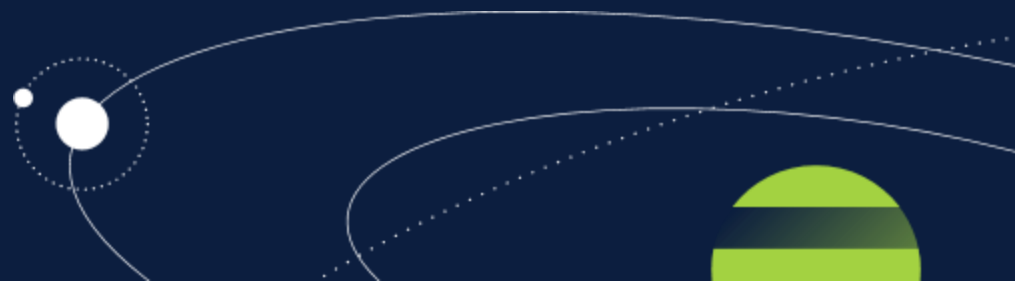
| 30 years

Savaitinis naujienlaiškis Viešieji pirkimai

2022 m. spalio 3 –16 d.
40-41 metų savaitė

Turinys

1. Savaitės komentaras
2. Teisės aktų pakeitimai
3. Institucijų aktualijos
4. Teismų praktika

Savaitės komentaras

Per pastarąsias dvi savaites turime „vieną, bet gerą“ naujieną. Tačiau apie viską iš eilės.

Seimas ir toliau savo komitetuose svarsto Ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimų paketą. Teikiama gausybė pasiūlymų, tačiau kiekvieno jų aptarti nėra prasmės šiame svarstymų etape.

VPT organizuoja „žaliųjų pirkimų“ mugę, kurioje kviečia perkančiąsias organizacijas ir tiekėjus pasikalbėti apie tai, kas ir kaip galėtų būti perkama žaliai.

O teismuose, turime „vieną, bet gerą“ LAT nutartį „kulkosvaidžių“ byloje. Teismas (i) paaiškino ką reiškia „tinkamas“ sutarties įvykdymas vertinant tiekėjo kvalifikaciją, (ii) dar kartą patvirtino „Liepkalnio sankryžos“ precedento galiojimą teigiantį, kad atitikimą kvalifikacijos reikalavimams galima tikslinti tik vieną kartą ir (iii) susiaurino galimybes tikslinti atitiktį kvalifikacijos reikalavimams. Tai neabejotinai precedentinė nutartis.

Dr. Karolis Kačerauskas

„Ellex Valiūnas“ partneris, Viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos praktikos vadovas

[Kontaktai](#)

TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

Per pastarąsias dvi savaites viešųjų pirkimų srityje nebuvo priimta jokių reikšmingų teisės aktų.

INSTITUCIJŲ AKTUALIJOS

1. **VPT: [kviečia](#)** viešųjų pirkimų vykdytojus 2022-10-24 dalyvauti „Žaliojoje Mugėje 2022“. Pirmą kartą Lietuvoje organizuojamas renginys suburs viešųjų pirkimų rinkos dalyvius, suteiks galimybę susipažinti tiekėjams su pirkimų vykdytojais, apsikeisti kontaktais, geriau suprasti besikeičiančią rinką, įvertinti galimybes siekti tvarumo tikslų – tausoti gamtą, vykdyti savo veiklą kuo draugiškesnėmis aplinkai priemonėmis.

TEISMŲ PRAKTIKA

LAT: „tinkamo“ sutarties įvykdymo sąvoka, ribojimas tikslinti pasiūlymą tik vieną kartą, kvalifikacijos vertinimas pagal naujas taisykles („Mildat Sp.zo.o“ v. Gynybos resursų agentūra prie Krašto apsaugos ministerijos)

PO atliko viešąjį pirkimą „7,62 mm kalibro kulkosvaidžiai.“ Pirkimo sąlygose numatė kvalifikacijos reikalavimą - tiekėja turi būti anksčiau *tinkamai įvykdžiusi* bent vieną šaunamųjų ginklų pirkimo – pardavimo sutartį. Paraiškoje tiekėjo nurodyta sutartis buvo įvykdyta pažeidžiant sutartyje numatytus tiekimo terminus. PO atkreipus dėmesį į tai, Tiekėjas pateikė naujus duomenis apie kitą tinkamai įvykdytą sutartį. PO šių duomenų nevertino ir atmetė paraišką.

Šioje byloje Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (**LAT**) patikslino kelis svarbius aspektus:

Pirma, kasacinis teismas paaiškino sąvokos „*tinkamas sutarties įvykdymas*“ reikšmę. Teismo požiūriu tinkamo „*tinkamo sutarties įvykdymo*“ sąvoka yra (i) savaimė aiški (jos nereikia atskirai detalizuoti pirkimo dokumentuose), (ii) turi būti suprantama universaliai kaip ir kitose teisės srityse ir (iii) apima bet kokių sutartinių įsipareigojimų tinkamą įvykdymą. Vėlavimas pristatyti prekes yra laikomas sutarties pažeidimu, todėl tokia sutartis nėra „tinkamai įvykdyta“. Kartu teismas pažymėjo, kad PO turi teisę susiaurinti universaliai suprantamos sąvokos esmę pirkimo dokumentuose, - tokiu atveju tinkamo sutarties įvykdymo sąvoka gali įgyti ir kitą prasmę.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, teismas patvirtino *Liepkalnio sankryžos* byloje suformuluotą precedentą, kad PO turi pareigą prašyti patikslinti kvalifikaciją „tik vieną kartą“ ir paaiškino šio apribojimo taikymo sąlygas.

Byloje kilo klausimas kiek kartų tikslino kvalifikaciją tiekėjas? PO uždavus klausimą apie sutarties tinkamą įvykdymą, tiekėjas *vienu raštu* pripažino, kad sutartis nebuvo tinkamai įvykdyta ir kartu (neprašomas) pateikė naują sutartį. *De facto*, - tai vienas raštas. *De jure* – juo atsakoma į PO prašymą patikslinti kvalifikaciją ir kartu atsakoma į numanomą PO prašymą pateikti kitus kvalifikaciją įrodančius dokumentus.

LAT požiūriu, kvalifikacijos patikslinimų skaičius turi būti vertinamas ne pagal surašytų raštų skaičių, bet pagal atliekamų veiksmų esmę. Šiuo atveju teismas laikėsi pozicijos, kad kvalifikacija buvo tikslinama daugiau nei vieną kartą, todėl tokio tikslinimo PO neturėjo priimti.

TEISMŲ PRAKTIKA

Trečia, teismas paaiškino, kaip turi būti atliekamas kvalifikacijos duomenų tikslinimas po 2022-06-20 LAT nutarties, kurioje buvo suformuluotos naujos pasiūlymų tikslinimo taisyklės ištrynusios ribą tarp kvalifikacijos ir pasiūlymo vertinimo. Ankstesnėje praktikoje buvo pripažįstama, kad kvalifikacija yra objektyvi kategorija (ji egzistuoja arba ne), todėl buvo suteikta plati diskrecija tikslinti kvalifikacijos duomenis.

Šioje „kulkosvaidžių“ byloje teismas nurodė, kad kvalifikacijos tikslinimui taikomos tos pačios taisyklės, kaip ir pasiūlymo vertinimui - tiekėjas turi teisę tikslinti savo pasiūlymą tiek, kiek pasiūlymo taisymas ar pildymas (naujų duomenų pateikimas ar nurodytos informacijos pakeitimas), atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes, nelemia *de jure* naujo pasiūlymo pateikimo. Šiuo tikslu PO turi įvertinti, ar (i) pasiūlyme nurodyta informacija akivaizdžiai yra nepakankama, ar (ii) informacija yra nepakankama, tačiau tiekėjui pateikus papildomus paaiškinimus ar patikslinimus ji taptų pakankama nustatyti atitiktį pirkimo sąlygoms. Jei PO nustatytų, kad tiekėjo pasiūlymas aiškiai neatitinka pirkimo reikalavimų, naujų duomenų priėmimas ir vertinimas būtų nesuderinamas su lygiateisiškumo principu ir viešųjų pirkimų teisiniame reguliavime įtvirtintu ribojimu keisti pasiūlymo esmę.

LAT sprendė, kad tiekėjos pirminis pasiūlymas neatitiko pirkimo sąlygų, t. y. tiekėja nepateikė įrodymo, pagrindžiančio, kad tiekėja yra tinkamai įvykdžiusi bent vieną panašaus pobūdžio sutartį. Tuo tarpu naujų dokumentų pateikimas kartu su pasiūlymo paaiškinimu siekiant įrodyti atitiktį pirkimo sąlygoms, yra traktuotinas ne kaip akivaizdžios ar redakcinės klaidos ištaisymas, o kaip naujo pasiūlymo pateikimas. Atitinkamai, PO turėjo teisę šio pasiūlymo nevertinti.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartį skaitykite [čia](#).

TEISMŲ PRAKTIKA

Lietuvos apeliacinis teismas: konkurso specifikacijų apimtis turi būti nustatoma iš potencialių viešojo pirkimo dalyvių pozicijų („Infes“ v. „Kaišiadorių vandenys“)

Atsakovė PO vykdė nuotekų įrenginių ir nuotekų ūkio rekonstrukcijos darbų pirkimą. Viešojo pirkimo nelaimėjusi tiekėja byloje kėlė klausimą, ar PO galėjo objektyviai įvertinti pirkimą laimėjusio tiekėjo pateiktus skaičiavimus ir padaryti išvadą, jog pateikti skaičiavimai atitinka pirkimo sąlygas.

Pirmiausiai, Lietuvos apeliacinis teismas (LApT) pakartojo nuosekliai teismų praktikoje plėtojamą taisyklę, kad pirkimo sąlygos privalo būti aiškios tiek tiekėjams, tiek perkančiosioms organizacijoms, kad pirmieji galėtų tinkamai suformuluoti ir pateikti PO poreikius atitinkančius pasiūlymus, o antrosios – juos vienodai įvertinti pagal pirkimo sąlygas. Pirkimo sąlygas reikia aiškinti ir taikyti sistemiškai, nesuabsoliutinant pažodinio aiškinimo metodo, atsižvelgiant į tikrąją PO valią bei aktualius teisės aktus.

Teismas vertino, kad PO aktyviai įgyvendino savo pareigą patikrinti tiekėjo pasiūlymo atitiktį pirkimo sąlygų techninei specifikacijai, - pasitelkė vandentvarkos ekspertą, turintį inžinerinį išsilavinimą, savarankiškai atliko ir sutikrino būtinus kontrolinius skaičiavimus. Teismas taip pat pabrėžė, kad vien aplinkybė, jog tiekėjas pateikdamas skaičiavimus neperrašė formulių, pagal kurias apskaičiavo rezultatus, savaime negali sudaryti pagrindo atmesti tiekėjo pasiūlymą, jei tiekėjo naudotos formulės yra nurodytos atitinkamame dokumente, prieinamame PO, pvz., konkrečiame standarte.

TEISMŲ PRAKTIKA

Antra, LApT toliau plėtoja nuostatų dėl pasiūlymų tikslinimo aiškinimą. Teismas nurodė, kad PO, pasiūlymų vertinimo metu radusi pasiūlyme nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotos kainos ar sąnaudų. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis.

Šiuo atveju PO pastebėta klaida buvo susijusi trečiojo asmens siūlomo valymo įrenginio našumu, kurį tiekėjas nurodė ne kubiniais metrais per valandą, o litrais per sekundę. PO, vadovaudamasi tiekėjui paaiškinimu, kad tokius parametrus nurodė valymo įrenginių gamintojas, nustatė, kad trečiojo asmens pasiūlytas valymo įrenginys atitinka pirkimo sąlygose nustatytus reikalavimus, kadangi įrenginio parametrai nebuvo pakeisti, o tik perskaičiuoti į kitą matavimo vienetą.

Lietuvos apeliacinio teismo sprendimą skaitykite [čia](#).